

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Bulv. Regele Ferdinand 22.
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgönycím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Égész évre ... 482 Lel.

Fél évre ... 241 Lel.

Negyed évre ... 108 Lel.

Havonta ... 88 Lel.

Hirdetéseket díjazás szerint
vétnek fel.

Megjelenik naponta reggel.

A csodatevő Szűz
otthonáért!

Mély megdöbbenéssel áll Erdély egész társadalmában a világszer te híres radnai bucsujárótemplom még füstölő romjai mellett. A végzet úgy akarta, hogy vakon dühögő elemi erők immár ismételtén martalékul ejtsék a csodatevő Szent Szűz otthonát s az Ember tehetetlenül, saját kicsinységének tudatára ébredve álljon az elemek pusztító tombolásával szemben. Az ósdi klastrom, szentéletű barátok kegyes otthona s a nemesstíli, áhitatot gerjesztő Istenotthon, a radnai templom ma üszkös tetőkkel, beomlott menyezettel, tűztől-viztől megcsufolva, eredeti műveléséből kiforgatva, kaotikus zürzavarban mered a megdöbbené szemlélő elé, mint Isten lesújtó haragjának valami titokzatos intőjele. De nemcsak holt anyag, százazrek re rugó érték ment veszendőbe, hanem mindennél drágább és becsesebb valami: emberélet, Schick János radnai kőfaragó élete. Annyi sok elődje után ennek a vértanúnak a nevét is tel kell legyőzni a krónika gyorsan perdülő lapjaira. Schick János halálmegvető bátorsággal, rettenthetetlen akarattal sietett Isten házában megmentésére és életével adózott Teremtőjének. Az egyszeri radnai kőfaragó önfeláldozó vértanúsága a legször morobb eseménye a radnai tűzvésznek és az erdélyi társadalom, amelynek minden rendű és rangú tagja ezrével szokta meglátogatni évenként a radnai kegyhelyet, bizonyára nem fog megelégedezni ennek a bátor vértanúnak keservesen síró apró árváiról sem, akik most értelmetlen, gyermekes sírással keresik elpusztult, borzalmas tűzhalálban menybeszállt apjukat.

Az erdélyi társadalom bizonyára tudni fogja kötelességét és minden erejével támogatni fogja azt az országgraszáló akciót, amely a radnai bucsujárótemplom újjáépítésére és Schick János kőfaragó özvegvének és árváinak felsegélyezésére irányul. Az erdélyi társadalom már egyszer teljesítette ezt a kötelességét, akkor, amikor a török portyázó hadak tízcsóvái alatt majdnem porrá égett a radnai bucsujárótemplom s csak a csodatevő Szent Szűz képe maradt meg isteni sértetlenségben a templom romjai között. Akkor az ország népe ugyiszólván egy test egy léleként segített a templom felépítésében és boldog volt az a szegény, aki csak egy téglát árval járulhatott hozzá a gyűjtési akcióhoz. Az erdélyi társadalom bizonyára ma is méltó marad ősei példájához és áldozatkészségével lehetővé teszi, hogy a szent épület ismét tető alá jusson s a tűzvész halott áldozatának hátramaradtjai ne kerüljenek a családfe mártírtette következtében a nyomor

és nélkülözés keserves állapotába. Meg vagyunk győződve róla, hogy a tűzkatasztrófa minden rombolását helyre fogja hozni az ilyen alkalmakkor mindig nemes emberi gesztusként megnyilatkozó áldozatkészség. Az akció már megindult: Radna-Lippa és környéke már nyomban a tűzvész után megkezdette a társadalmi gyűjtést s Erdély többi városa és községe is minden bizomnyal meg fogja tenni kötelességét. Természetes, hogy Aradmegye többi községével együtt Arad városa is méltó részt kíván venni az országos mozgalomban s az aradi társadalom az elsők között lesz, amely adományával siet eltakarítani a romhalmazt és letörölni a szerencsétlen sorsu család könnyeit. Arad városa minden hasonló alkalommal példát mutatott a nemes áldozatkészségre s e tragikus dőbenetes katasztrófa mellett sem térhet szótlannul, tett nélkül napirendre. Arad városa bizonyoságot fog tenni Isten- és emberszeretetről, amikor a hatalmas Isten és a lesújtott ember házában ismét harmóniát, megnyugvást segít teremteni. Minden kis adomány azt jelenti, hogy egy cserépet és egy könnyecseppel kevesebb lesz a helyrehozni való. Az Aradi Közlöny minden csekély adományt kötelességgel juttat rendeltetési helyére. Minden leu, amelyet erre a célra adományoznak jószívű emberek, előbbreviszi a radnai bucsujáróhely újjáépítését és a radnai mártír családjának megnyugvását.

Hisszük, hogy az emberek, akik mély megborzáddal fogadták a radnai kettős katasztrófa híreit, nem sikkának el az isteni és

BUDAPESTI LEVEL.

A pesti korzó és egyebek.

Az ezüstös kék Dunán fehér hajók tarka-barka zászlói lengenek a könnyű szélben, talán így üdvözlik a fehér sirályokat, amiért üzenetet hoznak. Végre megjött a nyár! És kicsalt minden szepet, szál rózsát, lábukon ujdívatu lakkcipő. Friss kis gépirólányok egyszerű sötétkek ruháján is ragyog a fehér csipke jabot, kalapjukon egy száí rózsát, lábukon ujdívatu lakkcipő. Frissen, ápoltan és reménykedve várják az udvarlót, aki jönni fog a borbélytól. Néhány komoly katonatiszt újságba temetkezik, alig veszi észre, hogy körülötte apró leánykák játszadoznak a frissen mázolt székek mögébujkálva, mint rózsaszín, kötöttkabátos babák. Kicsi homlokuk rózsaszínű görög szalaggal van átkötve a legujabb gyermekdivat szerinti. Mig kisebb, testvérkéiket hosszú, kék fátyolos dadák kocsiz

emberi jóvátétel akciója felett, hanem erejükhez és humánus érzéseikhez mérten hozzájárulnak ehhez az újjáépítő mozgalomhoz. Így kívánja ezt az Isten- és emberszeretet fenséges érzése és mi reméljük, hogy Arad város és Aradmegye Isten- és emberszerető lakossága impozáns mértékben eleget fog tenni szent kötelességének. Ha mindenki meggondolja, hogy a radnai kőfaragó életét áldozta Isten felszentelt házában megmentésére,

Agyonlőtték az orosz megbízottat
a lausannei békekonferencián.

(Volt cári tiszt követte el a merényletet. — Elfogták a tettest.)

A lausannei Konferencia egyhangú menetét ma véres merénylet szennyezte fel. Vorovszki orosz meghatalmazottat, aki mint „megfigyelő” Szovjetországot képviselte a konferencián, tegnap este meggyilkolták. A gyilkosság a Cecil-szállóban történt, ahol az orosz megbízott nagyobb társaságban nyugodtan vacsorázott.

Egy óvatlan pillanathban a szomszéd asztal melől hirtelen izgatottan felugrott egy férfi és revolverrel többször rálőtt Vorovszkira, valamint mellette ülő Ahrenski orosz követségi sajtófőnökre. Vorovszki lehanyatlott székéről és egyetlen jajkiáltás nélkül meghalt. Titkára, Divilkovszky pedig igen súlyos sérüléseket szenvedett. — Ahrenski állapota nem aggasztó.

A szálló vendégei kicsavarták a merénylő kezéből a revolvert és a gyilkost átadták a rendőrségnek. Ott kiderült, hogy az illető Conradi

re, egy minden anyagi áldozat csekélynek tűnik a radnai mártír halálmegvető és saját életét feláldozó hőstette mellett. Az erdélyi és aradmegyei társadalomnak kötelessége bizonyoságot tenni róla, hogy a lesújtó katasztrófa nemcsak megdöbbené szavakban hanem áldozatkész tettekben és lelke mélyéig megrendítette. A tett ideje elérkezett: mindenki siessen adakozni a tíz martalékává lett Istenháza javára!

svájci állampolgár, aki nemrégiben tért vissza Oroszországból. Nyomban vallatásra vették és gyilkos elmondta, hogy olasz származású, 38 éves és a svájci hadsereg volt tisztje. Felhasználta azt a pillanatot, amikor a szálló vendégeinek nagy része eltávozott és leült az oroszok asztala mellé. Letartóztatásától nem ellenkezett, sőt gögösen kijelentette:

— Itt vagyok, letartóztathattok!

Elmondta, hogy régebben, mint önkéntes a cári hadseregben szolgált és a cár halálát akarta megbosszulni a szovjetdelegátuson. Ki hallgatásakor többször ellentmondásokba keveredett, előbb Parolinak, később pedig Conradinak mondta magát. Hír szerint a merénylő tagja volt az orosz katonai nemzeti ligának és annak a megbízottától hajította végre a merényletet. A gyilkosság híre óriási izgalmat keltett Lausameban.

tatták a mesés értékű nikkal kocsikban; azt se láttuk még tavaly, ez is az új gazdagság, az új izlés teremtménye. Délben erős napsugár önti el a széles teret és bevonul a vasárnapi közönség, hogy új toilettejeit bemutassa, mint Párisban a Bois de Boulogne-on, vagy a Champs-Éliséesen. A korzó báját az adja meg, hogy itt gyalog járnak-kelnek az elegáns hölgyek és közvetlenül szemlélhetjük ruhakreációikat, hogy azután utánzhassuk. Itt nem robognak el kocsik, mint a tűző mesekép!

Éppen most lépdél szépen, lassan, mosolyogva egy ünnepelet primadonna, mellette jobbról is, balról is az udvarlók, előtte sétál a huga — ő is egy élő mintakép a divat számára. A primadonna bőlerőt visel, sötétkek crépe selyemszövetből készült ruhájában. Rövid, alig glocknis kabátkájának minden díszét két csöresznyeprös börrózsát motívum, mely ezüstfórintnyi nagyságban a két előrészt

szögletébe van applikálva. Ugyanilyen szegély díszíti az ujjakat, míg elől a nyakkivágásban selyem csipke jabot hullámszik. A szoknya bokáig érő bukjel, de két oldalán két széles, keskenyen berakott ráncu különrészt ereszkedik a földig. Kalapja fekete liszt, japán kocsagtollakkal, cipőjének magas sarka fehér selyemmel van körül tüzve a la Louis XVI.

Huga gamine smokingot visel szürke, rugalmas szövetből. A kis, fiús kabát csipőg ér, róla fazonja övön nyitott, egyetlen gombrá csú kódik össze, jabotja inkább plasztikon. A szoknya nem egészen hosszú, de bukjel. — Párisban csak úgy fogadták el a hosszú szoknyát, hogy a lányoknak külön divatja legyen: a rövid szoknya. A gamine smokinghoz csak alacsony sarkú cipőt illik viselni, kényelmes, puha járású, de a harisnya finom, pasztell selyemből nagyon elegánsan egészíti ki. Egy ismert képviselő fiatal felesége, aki majd

Lausanne. A meggyilkolt Vorovszky azok közé tartozott, akiket a moszkvai kormány elsőnek küldött külföldre diplomáciai képviselőül. Az első lausannei konferencián is résztvett és Csicserin legmeghittjeibb közé tartozott. A második konferenciára mint hivatalos megfigyelő utazott és több jegyzékben követelte a békekonferencia vezetőségétől, hogy hívják meg a szovjetdelegációt hivatalosan a konferenciára. A főtitkárság felszólította Vorovszkit, hogy hajlandó-e a moszkvai kormány nevében aláírni a tengerszorosokról a szerződést, ha igen úgy szó lehet az orosz delegáció meghívásáról. Vorovszky kitérő választ adott, amire elhatározták, hogy az antant békelegáció tagjai többé nem állanak szóba vele. Két nap múlva történt a gyilkosság.

A magándetektiv tragédiája.

Sashegyi Sándor titokzatos halála

Néhány fiattal ezelőtt megírta az *Aradi Közlöny*, hogy Sashegyi (Schreyer) Sándor volt magándetektiv, aki legutóbb házasságközvetítésekkel is foglalkozott, megörült. Sashegyit beszállították az aradi kórház elmebajos osztályára, ahol tegnapelőtt meghalt. Sashegyi Sándor felesége ma megjelent az aradi királyi ügyészségen és elmondotta, hogy az ura nem halt meg természetes halállal, hanem agyonütötte egy elmebeteg. Az asszony állítása szerint az ápoló, akinek felügyelnie kellett volna a betegre, rövid időre eltávozott a betegszobából és ezalatt az egyik elmebeteg egy faárral olyan súlyos sérülést ejtett Sashegyi fején, hogy ennek következtében meghalt. Az ügyész elrendelte a hulla felboncolását, melyet még ma este foganatosított *Bradean Athanáz* dr. főorvos *Sommer Nándor* vizsgálóbíró jelenlétében.

A vizsgálóbizottság megállapította, hogy Sashegyi Sándor természetes halállal tüdőgyulladás

nem minden új kalapjában újabb fényképeket csináltat, most is min denkit meglep szép új ruhájával.

Drap gabardine szövetruhája kicsit a Ferenc József-kabátra emlékeztet, mert csaknem térdig ér és elől hátul lezseren testhez simul. A kabát ugyanis oldalt a hónalj alatt rakott ráncokba fut, ezeket az övnél 10—15 cm. hosszú, fehér-zöld-barna gyöngyszalag szorítja le, hogy a csipőn szabályosan „glokni”-zódjanak. A bukjel szoknya csak egyik oldalt kap egy-két ráncot, meg egy ötuynyi széles lebbenyt, ez végig szalad az övtől a bokáig. Megállapítható, hogy a syanyol boleró hódít, nagyon keszes színes selyemmellény kével és törökös redőzetű övvel, de a bukjel szoknyának is ugyan csak kitavaszkodott! Habár a divát csak néhány árnyalattal óvatosan, mintegy az általános gazdasági helyzethez viszonylag változik, újítása mégis sok kellemes meglepetést hozott.

Ilyen a zsebes kabát. Csipőjén keskeny, saját anyagából készült öt szalad lefelé és a balzsebbe tűzött úrs, színes, közzel festett se-

következtében halt meg. Kisebű ütésektől származó sérüléseket találtak a holttesten, de ezek nem járultak hozzá a halál előidézéséhez.

Ifju művészek.

(Szalay-Békéfi zeneiskola növendékeinek hangversenye.)

Áldozó csütörtökön délután tartották a Szalay-Békéfi zeneiskola növendékeit ezévi vizsgahangversenyüket a Kulturpalota nagytermében. A műsoron Ascher, Wagner, Liszt, Simdig Händel és Schumann zongoradarabjai, Mozart, Zanger, Dancla, Seitz és Boccherini hegedűdarabjai, Puccini, Gounod, Mascagni és Mayerbeer énekáriái szerepeltek. A nehéz zenedarabokat precízen és művészi előadásban interpretálták a növendékek, osztatlan tetszés mellett.

A zongora tanítványok közül Váradi Klárka, Geppert Mariska, Drescher Jolán, Nádor Franciska, Szántó Olga, Ludwig Margit, Lörenz Alice, Rácz Magda, Szikszay Margit, Szabó Eszti, Ludwig Vilma, Motorca Mariora, Princz Rózi, Erbeszkern Mancsi, Vidor Ella, Hrivnák Margit, Pocióán Irina, Kincses Erzsébet, Perleg Hermin, Félix Baby, Sommer Erzsike, Drucker Olga, Rácz Livia, Szmai Emma, Gál Ilonka, Weisz Erzsébet, Bedeus Károly és Márkus László tettek csiszolt művészi érzésről és kitűnő technikáról tanúbizonyságot. Az ének-tanzak növendékei közül Bappert Klárka, Barzu Hortenzia, Sambura Juliska és Barzu Leticia biztos muzsikálással és előadó készséggel énekeltek nehéz operadarabokat. A hegedűsök közül Gratiana Maris, Lux Gladys, Robu Jonel, Gláva György, Beleznav István, Goricza János, Motorca Melentius, Kenderessy Tibor, Klein Zoltán, Veres Gyula, Mircea Albu, Blum Károly, Tiriác István, Dublea Jenő, Mencer Béla, Motiu Illés, Nádor Sándor, Pocióan János, Popa Liviu, Popluca Mircea, Ponta Emilia,

lyem zsebkendőt észrevétlenül megóvja, nehogy elveszen, mert ügyesen hozzáölti a szabónő. Ernyőt alig látni. A vastag, rövid nyelvű tutankh-amen kicsit nehézkes, másrészt alig óv a naptól, mert kicsi az egész formázata. Retikül is alig látni az idén, szörmeboát éppen nem, csak hófehér kézimunka ajouros jabot-ot.

Bent a Ritz, Hungária és Bristol termeiből mint óriási rózsák integetnek a világos gomba kalapok, egy-egy aranyba, ezüstbe mártott keskeny madártoll, mint a pillangószárny ragyog a hajfürők fölött. Az általános élénkség közepette is a legnagyobb érdeklődést egy kutya váltja ki. Humoros gazdája mindenféle mókát mutatott be vele: elhajítja a botját, a kutya visszahozza, elajjigál egy követ, a kutya keresztülfut a tömegben, átugrál a székeken és megkeresi, meg többféle. Még az újságba temetkezett katonatisztek is fölfigyelnek, mosolyogva a kutyajátékon s a két kis rózsaszín kabátos baba barátságos sarogtással jutalmazza meg a fáradt állatot az egész körbe néző

Róthen Tibor, Scredán Pál és Toth József művészi hegedűjátékkal arattak megérdemelt nagy sikert. A növendékhangverseny igaz elismerést hozott B. Szalay Aranka ének- és zongoratanárnőnek valamint Békéfi Pál hegedűtanárnak, akiknek zene-pedagógiai tudása

Iskolaügy a parlamentben.

(Megalakul a tanítók egyesülete. — Az új határ. — Támadás a magyarok ellen. — Vezérkari főnök lesz a hadügyminiszter? — Kedvezőtlen a görög király helyzete.)

Bucuresti. A Képviselőház ülésén több kisebb jelentőségű interpelláció után *Michalache* a katonaság illetéktelen politikai beavatkozását tette szóvá. Dr. *Lupu* az elmúlt hónapban öt ért inzulzusokra vonatkozó akták előterjesztését követeli. *Sasu* miniszter kijelenti, hogy az akták e pillanatban nincsenek kéznél. Az elnök a szombati napot jelöli ki az ügy tárgyalására. *Buzescu* a besszarabiai tanügyi viszonyokat teszi szóvá. [A múlt héten megtörtént, hogy 15 tanuló gyermek átment a Dnyeszteren túrra. *Angheliescu* kijelenti, hogy ebben az ügyben elrendelte a vizsgálatot. *Madgearu* az Ilfov megyében történeteket tette szóvá, *Dimianu* kéri, hogy terjesszék a grivitei műhely aktáit a kormány elé. *Ioan Mateu* képviselő javaslatot terjeszt be a tanítók egyesület megalakításáról, amit *Gheorghe Lazar*, volt tanítóról kér elnevezni. *Vajda* az iskolaügyben szólalt fel, ami után *Angheliescu* miniszter kijelentette, hogy a kormány 12 millió leit szánt az iskolák fenntartására.

A határ kijelölése.

Bucuresti. A külügyminisztériumhoz tegnap távirat érkezett Párisból, amely szerint a nagykövetek tanácsa elfogadta a szövetségközi bizottságnak a magyar-román határra vonatkozó előterjesztéseit. A végleges határ kijelölésére kiküldendő bizottságba a nagykövetek tanácsa 16 ezredet delegált, kik e hó végén Bucuresztibe érkeznek. A kormány minden intézkedést megiet a bizottság fogadására.

Bianu újabb támadása a magyarok ellen.

Bucuresti. A szenátus tegnapi ülésén *Bianu* szenátor az erdélyi magyar vállalatok magatartását kritizálta. Szerinte sok kiutasított külföldi dolgozik a magyar kereskedelmi és ipari vállalatoknál. Szó vészi azt is, hogy a ciuji Renner-féle börtény szubvencionálja a „Keleti Újságot.” Pangratti a postánál uralkodó türhetetlen viszonyokat tette szóvá.

Bucuresti. A lapok értesülései szerint a vezérkar új főnöke *Mardarescu* tábornok hadügyminiszter lesz. (Rádor.)

Lausanne. A konferencia általános helyzete kielégítő. A görög delegáció jóvátételi kérdésekben nezségeket támasztott ugyan, de remény van rá, hogy a megbízottak megegyezésre jutnak.

és tanítási készsége meglátszott minden növendék játékán. A Kulturpalota nagytermét csaknem zsúfolásig megtöltő előkelő közönség, mindvégig érdeklődéssel hallgatta az élvezetes hangverseny műsort és sok tapssal jutalmazta az ifju művészek játékát. (V. l.)

Meggyilkoltatta a férjét.

A kikapós asszony szörnyű büne.

Pécsről jelentik: Borzalmas gyilkosság részleteinek felfedezése tartja izgalomban Pécs város s a környék lakosságát. Kiderült, hogy az 1922. november 14-én, éjszaka eltűnt *Löwenfeld Jenő* dráwapalkonyai vendéglőst a felsége több cinkos segítségével meggyilkolta. *Löwenfeld* rokonai akkoriban nyomozták az ügyben, mert gyanakodtak *Löwenfeld* fiatal, közismerten kikapós feleségére. Az asszony azonban ügyes taktikával elhárította magáról a gyanút s azt híresztelte, hogy a férje Jugoszláviába ment lovakat vásárolni. Mindéddig nem is sikerült határozott nyomra jutni, míg azután néhány nappal ezelőtt egy váratlan momentum világosságot derített a borzalmas bűntényre.

Löwenfeld né nemrégiben eladta dráwapalkonyai vendéglőjét s az új tulajdonos, *Körösi Lajosné* körülbelül egy héttel ezelőtt elhárította, hogy a kertet felásatja. Ásás közben a kert egyik részén süppedő talajra bukkantak s a községi bíró jelenlétében a munkások csakhamar kisták a 40 éves *Löwenfeld Jenő* holttestét. A leletről azonnal értesítették a csendőrséget és a pécsi királyi ügyészséget. A csendőrök rövid nyomozás után kilenc egyént tartóztatnak le, köztük a 30 éves *Löwenfeld Jenő* né is. A kilenc embert bökisérték az ügyészségre, ahol valamennyien beismerték bűnösségüket és bevallották, hogy *Löwenfeld* né irányításával és vezetésével gyilkolták meg a vendéglőst. *Löwenfeld* Jenőné régebbi idő óta bűnös barátságban volt *Pál Antal* 37 éves dráwapalkonyai földművelővel, akinek két gyermeke van. *Löwenfeld* né állandóan sürgette *Pált*, hogy gyilkolja meg az urát. Mult év augusztusában *Pál*, aki ráállt az asszony akaratára, a gyilkosság tervébe beavatta a rokonait is, akik azonban vonakodtak a gyilkosságot végrehajtani, míg hosszas alkudozás után, mult év november 14-én éjjel egy órakor meggyilkolták *Löwenfeld* Jenőt, aki azon-

nal meghalt. A gyilkosság után köcsirre tették a holttestet, kivitték a kertbe és elásták. Löwenfeldné a gyilkosoknak nagy bért fizetett. Tegnap reggel erős csendőri fedezettel, vasraverve kísérték a pécsi királyi ügyészségre Löwenfeldné, cinkostársaival együtt, akik valamennyien bevallották bűnösségüket és elmondották, hogy a vér díjat már elköltötték. A pécsi királyi ügyészségen a tettesek és cinkosok előtt ma délelőtt kihindették valamennyiük letartóztatását.

Aradi flaszter.

Jegyzetek a hőhullámról.

A világlapok jelentése szerint hőhullám ült a mogorva Európa nyakára és a bécsi és berlini flaszteren több hőgutautés fordult elő. A tegnapi napon már Aradra is elérkezett a hőn óhajtott olcsósági hullám helyett a hőhullám. Olyan gyorsan jött, — valószínűleg a nemzetközi expresszsel, hogy az aradi divathölgyek közül — mint hírlík — többeket hőgutautés környékezett amiatt, mert nem készítették el idejében a hőségnek megfelelő toalettjeiket, noha a nyár kalendariumra, divatra és az aradi nőkre való tekintet nélkül visszagonhatatlanul itt van.

A helyzet ma a következő: az aradi flaszter egy-két nap alatt izzásba jött. Nem lehet eléggé levetközni ahhoz, hogy az ember ne bizonyos hőguta-kökökázattal merüljön bele a flaszterből sugárzó hőhullamba. A nyári divat azonban az idén nem tartott lépést a váratlan hőséggel: az aradi hölgyek még nyakig benne voltak a tavaszban, illetve a tavaszi toalettben, amikor a hőhullám májusi meglepetésre megérkezett. Logikus dolog, hogy a toalettük ilyenkor a hőséggel egyenes arányban megfogynak és bővebb teret engednek a napfényből izzó szemeknek.

A kivágás kérdése kerül ilyenkor napirendre, de az aradi hölgyek zavarban vannak most a kivágással. A hirtelen itt termelt hőhullám ugyanis elfelejtette magát sodorni a párisi divat hernáleti utasításait, hogy vajjon az idekérüléskor milyen kivágást engedhetnek meg maguknak a hölgyek. Többen merészen bevágtak és minden párisi utasítás nélkül mély kivágásokkal jelentek meg a közön. Ha a párisi hódívatkreációk is így fogják dirigálni az idekérüléskor, akkor rendben van. De képzeljék el, hölgyeim és uraim, mi lesz akkor, ha Polret tata Párisban valami más megoldást talál. Az aradi flaszter merész divattündérel sorban hőgutát kapnak, hogy ilyen divatellenes bűncselekményt követtek el a kivágásokkal.

A vakmerő uttorók most azon imádkoznak, bárcsak ütné meg a

höguta a világvárosi divatcsinálókát. Akkor végre minden komplikáció nélkül megoldódnék az idekérüléskor hőhullámdivat égető problémája

Mentsék meg a templomot!

(Ot bátor ember. — „Csak emberélet ne pusztult volna el!” — Pillanatképek a radnai tűzvészről.)

(Az Aradi Közlöny kiküldött munkatársától.) A tűzkigyók falánk gyorsasággal cikáztak végig a kolostorépület zsindeyes tetején. A lángnyelvek magasan csapdostak az izzó ég felé és körülnyaldosták a karcsu tornyokat, a melyeknek aranykeresztjében ragyogott a májusi napfény. Alig egy félóra tört ki a tűzvész és már az egész épületomból lángokban állott. Az óriási máglya megszászszorozta a nap hevét. Az összegyűlt emberek rémült arcán a tehetetlenség kinja látszik. Nincs víz, nincs elég cső és nincs tűzoltó.

— Csak már itt volnának Aradról, hangzott itt-ott a kétségbeesett sóhajtás. A szerzetesek lázas gyorsasággal szedték le a templom értékes képeit. Benn fojtó füstszag terjengett. A menyezeti közepén levő kerek nyíláson betörő napsugár beglóriázta a Szent Szűz képének üres keretét. Füstgomolyag szállt el a nyílás előtt és elhomályosította a glóriát. A szerzetesek egy pillanatra abbahagyták munkájukat és kezüket összekulcsolva imádkoztak:

— Miatyánk, ki vagy a menyekben...

Künn rémülten kiáltoznak az emberek:

— Elpusztul a templom is! Megalább a templomot mentenék meg!

A lángok már-már átesaptak a templom boltozatára és már veszélyben forgott a baloldali torony is. Az asszonyok siránkozva imádkoztak. A radnai tűzoltók megérkeztek, de kevesen voltak. A nézők közül többen a tűzoltók közé állottak, hogy veszedelmes munkájukban segítségükre legyenek.

— Mentsék meg a templomot!

— biztatgatták a készülődő tűzoltókat. A palatetők ropogtak a refentő hőséggel és a vizsugarak gőzzé változtak a lángok között. Minden oltási kísérlet meddő munkának látszott. Ot bátor ember a templom tetejére kuszott fel azzal a szándékkal, hogy a lángban álló kolostort elszigetelje a templomtól, mert a templomot meg kell menteni. Nagy, szinte emberfeletti munka. De megkísérelték.

Az állomás felől éles sipolás hallatszott. Csakhamar vágatva közeledtek az aradi tűzoltók. Az izgalomtól remegő tömegeből a megkönnyebbülés sóhaja szállott fel. Hamarosan megérkeztek a környékbeli falvak önkéntes tűzoltói is, akik az aradiakkal együtt rohantak fel a kolostor tetejére, az

és akik esetleg felsültek volna, zavartalanul lesülhetnek nyakon alul is az aradi flaszter izzó hőhullámában. (pt)

tűzbe, veszedelembé, ahol elnyeltek őket a lángok és a fojtó füst. A tömeg szinte hisztériás izgalommal leste az emberek borzalmas harcát a pusztító elemekkel. Valaki elkiáltotta magát:

— Mi van azzal az öt emberrel, aki a tetőre kuszott fel?

A kérdésre nem jött válasz. A tömeg szájából elhaltak az imák és rémület ülte meg az arcokat. Mi van azzal az öt emberrel? Mindenki a halálra gondolt, a legkinosabb, a legrettegetesebb tűzhalálra. Az öt ember, öt családapa már több mint egy órája fenn van. Vörösen izzott a templomtető pléh burkolata és a rázuhánzó víztömeg sísteregve párázott az ég felé.

A két torony között emberi alakok jelentek meg.

— Ők azok, megmenekültek!

— hangzott a nézők szájából. Fáradtan, kormosan, perzselt ruhákban támlolyogtak le és csak lent vették észre, hogy egy hiányzik közülük. Csak négyen vannak. A verejtékszántotta kormos arcof egymásra bámultak:

— Ki volt az ötödik?!

Schick János hiányzott. Nem tudták, hogy mi történt vele, együtt mentek fel, együtt menekültek a templomtetőt körülölelő lángok elől. Talán más helyen elmenekült? Talán sikerült bemászni a toronyablakon? Mindonki remélt, mindenki várt, bizakodott. Háttha Schick Jánosnak is sikerül elkerülnie a veszedelmet? Csak a négy kormosarcu ember bámult niaga elé elgondolkodva, megdöbbenve.

A tűzoltók nagyszerű munkájának már látszott az eredménye. A tüzet lokalizálták. Már meg lehetett közelíteni a templom tetejét is. A bátor, önfeláldozó emberi munka elfojtotta a pusztító lángokat, amelyek csak itt-ott próbáltak életre kelni.

Az egyik tűzoltó a két torony között levő kereszt alatt egy összeégett, alaktalan tömegre bukant. Lehajolt, hogy közelebről megnézze és rémülten hanyatlott hátra. Megszenesedett emberroncs feküdt előtte.

Schick János már nem tudott menekülni. A hatgyermekes családapa a legborzalmasabb halállal lakolt meg vakmerőségeért. Ott égett szénne a templomtetőn a kereszt alatt. Lent, amikor megtudták a kőtörömester tragédiáját, keresztet vetettek magukra az emberek és könnyek gyűltek a szemekbe. A templomban ömlött a víz a padok között. A menyezetről lezuhant csillár darabjai szá-

naszét heverték a kökökákön. Az oltár előtt könnyes szemekkel összekulcsolt kezekkel állt a házfőnök. Imádkozott. Kint zúgnak a szivattyuzógépek, behallatszott a kiömlő vizsugarak sísteregése, a mint rázuhantak a forró, égett gerendákra és az áttüzesedett faltörmelékekre. A házfőnök befejezte imáját és könnyes szemekkel fájdalmas sóhajtással szólalt meg:

— Csak emberélet ne pusztult volna el!

Őszinte fájdalommal, szakadozott zokogással jöttek ajkára a szavak. Körülöttünk a pusztulás szomorú képe látszott és mindnyájan átéreztük a házfőnök meleg szívéből kiáradó igaz részvétet: csak emberélet ne pusztult volna el.

Pilisi Géza.

Az angol válasz.

(Uj ajánlatra utasítják a németeket.)

Londonból jelentik: Stahmer német nagykövetnek ma délután adták át az angol kormány válaszáat a német jóvátételi javaslatra. Az angol kormány a válaszában azt ajánlja a német kormánynak, hogy tegyen újabb és elfogadhatóbb ajánlatot.

Párisi távirat szerint az ottani reggeli lapok a legélesebb hangon utasítják vissza Curzon angol külügyminiszter és Baldwin kincstári miniszter parlamenti nyilatkozatait.

A bérkocsik ellenőrzése

(Ólomzár a lámpákön.)

Az aradi államrendőrség közlekedési ügyosztálya tegnap és tegnapelőtt bérkocsi vizsgálatot tartott. A vizsgálat eredményeként 144 egylovas kocsi közül csak 56 felelt meg az előirt rendszabályoknak. A többiekől ideiglenesen megvonták a hajtási engedélyt részben azért, mert nem rendelkeztek tartalék lovakkal. A tizenhárom kétlovas bérkocsiból kilenc felelt meg az előirt rendszabályoknak. A megvont hajtási engedélyek fölött Gritta Ovidiu rendőrprefektus határoz. A közönség tájékoztatása végett a rendőrség közli, hogy a hajtási engedélyekkel rendelkező egylovasok kocsijának a jobb lámpája ólomzárral van ellátva, amelyen a következő felírás van: Arad, 1923. A kétlovasok kocsijának ballámpáján van ugyanez a felírás.

— Kruppakat elitették. Berlinből jelentik: A francia haditörvényszék szerdán hirdette ki ítéletét a Krupp-pörben. Krupp von Böhlen Halbach gyártulajdonost 15 évi, Brühn igazgatót 10 évi, Hartwig és Osterlen igazgatókat 15 évi, a távollevő Schaeffer, Kunz és Schletter igazgatókat 20 évi fogházra ítélték. A munkások közül Gross műhelyvezetőt tíz évi fogházra és ötvenmillió márká pénzbüntetésre, Müller munkást hat hónapi fogházra és százmillió márká pénzbüntetésre. A kihirdetésnél jelen volt közönség halálos csendben hallgatta végig az ítélet felolvasását.

Magyar huszártiszt és olasz hercegnő szerelme.

(Az aradi Marzsó-család ősenek házassága. — Romantika a napoleoni időkben.)

Kissé távoli és régmúlt időkbe kalandozik most a riporter tolla: a napoleoni időkbe, amikor az osztrák császár regementjében magyar urfiak vitézkedtek Itália azur kék ege alatt s az élet és a szerelem — úgy mondják — sokkal szebb, tüzesebb és szenvedélyesebb volt, mint az elparlagiasodott érzések, futó és elfajult szerelmek mai rideg korában. Azokba az időkbe, amikor hajdan *Simonyi* óbester egész Párisig elkalandozott fringias, vitézkötéses, sujtásos hadnagyaival s marcona huszárai val és a magyar fiúk egyetlen rohammal bevették „frantzia kisaszszonyok” édesen pihegő szívét és fehérparókás, rózsásarcu, szépségflastromos *Mademe*-ok tüzes szerelmét. Különös érdekességet ad ennek a százhuszévvvel ezelőtt lezajlott romantikus történetnek, hogy főhőse, verebélyi *Marzsó* Imre császári kapitány édes nagyatya az Aradon jól ismert *Marzsó* Iván nyugalmazott államvasuti főfelügyelőnek és felsőri *Hollóssy* Kálmánné, született verebélyi *Marzsó* Yermé urasszonynak, aki jelenleg az aradmegyei Erdeisen (Erőshogyen) lakik férjével együtt. A *Marzsó*-familiában szájról-szájra járt verebélyi *Marzsó* Imre huszárcapitány bájos és a végén tragikusvá vált szerelmi története *Colonna* Jozefa olasz hercegnővel, akit tizenhárom éves korában szöktetett meg romantikus körülmények között a daliás huszárcapitány. Hogy a történet csak most került nyilvánosságra, az senkinek se gátoljon ezeknek a régmúlt eseményekről szóló soroknak az elolvasásában, hisz mi lehet ma felüldítőbb, szívet-lelket gyönyörködtetőbb valami, mint csöndes elandulás boldog dédapáink elfakult emlékei felett. Ime itt az írás:

A kis hercegnő egyszer szerelmes lett...

A kis hercegnő, *Principessa Jozefa Colonna* Nápolyban élt anno 1806, a kék barlang és a haragos *Vezuv* közelében hercegi szülei csodálatos kastélyában, amikor kitört volt az olasz-osztrák háború s egy tündöklő tavaszi napon — az Ég küldte a csodát, — fehér paripán magyar huszárok vonultak be a városba. A forgandó hadiszerecske akkor az osztrákok oldalán volt és az osztrák armádiának gyöngyei voltak a magyar huszárok. Így történt, hogy a többi nyalka vitézzel együtt verebélyi *Marzsó* Imre huszárcapitányt is Nápolyba sodorta csapata élén a háború. Hogy történt, hogy nem, a holló fekete haju, sudár termetű délceg magyar kapitányt a *Colonna* hercegi család ősi kasztyájába kvártélyozták be. A Co-

lonna-családnak volt egy tüneményesen szép, tizenhárom éves létere pompásan kifejlett leánysarja: *Colonna* Jozefa hercegnő. A kis hercegnő, — (hogy hogy nem, ezt csak azok tudnák megmondani, akik a szívek titkaiba belátnak) — rövid idő alatt szenvedélyes szerelemre gyulladt a férfias és daliás huszárcapitány iránt, aki nem sokat teketóriázott, ösztözültte sarkantyus csizmáját a hercegi szülők előtt és rövidesen és kerekén megkérte az alig tizenhárom éves kis hercegnő kezét.

Szöktetés Nápolyból Biharba.

A gögös szülők — Olaszország arisztokráciájának vezető tagjai — természetesen fagyos merevséggel visszautasították verebélyi *Marzsó* Imre bihari magyar nemes leánykérő ajánlatát. Nem akarták a tizenhárom éves kis hercegnőt odaadni a kapitánynak, akit hercegi büszkeséggel a főbrendű embernek tartottak s már azért is gyűlölték, mert hisz ő is a megszállócsapatok élén vonult be Nápolyba. A büszkeség, előítélet és gyűlölet azonban nem akadályozhatta meg az ifju szerelmeseket abban a szándékukban, hogy egymáséi legyenek. A huszárcapitány ki is jelentette az öreg *Colonna*-hercegnek: Ha nem adják nekem *Jozefa* hercegnőt akkor megszöktetem!

Egyéb sem kellett a nápolyi patriciusoknak. Hogy az ő hercegi sarjukat egy közönséges huszárcapitány megszöktesse! Minden eszközzel meg akarták akadályozni ezt a tervet s az eszközök között elsősorban a *brávó* és a *gyilok*, ez az akkoriban igent használatos két eszköz szerepelt. A *Colonna*-család *brávót* fogadott fel, hogy *Marzsó* Imrét megölje és a *brávó* törével egy viharos éjszaka rá is rontott a kapitányra, hogy leszurja. A kapitány azonban kicsavarta a tört a gyilkos kezéből (*ma is ott van a hegyes és éles penge a Marzsó-család birtokában*) és férfias daccal és elhatározással — azért is megszöktette a gyermek-hercegnőt, sőt még Nápolyban házasságot kötött vele.

Az ifju pár — a tizenhárom éves hercegnő és a huszonöt éves huszárcapitány — egyenesen a *Marzsó*-családnak bihari birtokára költözött. A kőji nemesi kuriában éltek állandóan viruló szerelemben, békés visszavonultságban (*a kis hercegnőnek tizenöt éves korában már fiugyermeke született: Marzsó József*), amikor elkövetkeztek az 1848-as vérzivataros idők. Apa és fiu együtt állt be nemzetörnek és együtt ítélte őket halálra *Haynau*, az aradi vérbíró. Szerencsére idejekorán megkegyelmeztek nekik. A *Marzsó*-csa-

lád ezután költözött Biharból Aradra és így került volna *Colonna* Jozefa hercegnő is e város falai közé, ha utközben el nem ragadja az akkor pusztító szörnyű járvány, a *kolera*. A hercegnőt ötvenöt esztendőskorában magyar földön hantolták örök nyugalomra békességes és gyönyörű élet után, mikor már negyedik gyermekét taníttatta magyar szóval mindenféle tudományra.

Sarkádon még ma is látható a tragikus körülmények között elhunyt hercegnő sirja, amelyet az e célra létesített alapítványból tartanak karban. Férje, *Marzsó* Imre a hatvanas években követte csodaszép nejét a halálba. *Marzsó* Imrét a régi aradi temetőben helyezték örök nyugalomra, de hozzátartozói hiába keresnék ma a sirt: dudva benötte, idő eltakarta.

A hercegi család kibékül.

Ezzel a tragikus aktussal talán be is fejeződhetnék ez a régi szerelmi történet. A halál be is fejezte az élő és olasz temperamentummal lobogó szerelmet, de a *Colonna*-család gyűlölete csak évtizedek múlva olvadt fel. A *Colonna*-család egyik tagja, *Margeritta Ritta Fiorina* ugyan már előbb meglátogatta volt bihari tuszkulánumban a *Marzsó*-családot, de a végleges kibékülés csak a hatvanas években következett be, amikor *Marzsó* Iván, a *Marzsó* Imre s a *Colonna*-hercegnő unokája még mint kis gyermek apjával együtt meglátogatta a *Colonna* hercegi családot Nápolyban. Azóta közel hatvan esztendő múlt el, a családi kapcsolat elhalványosodott, a nápolyi idill tanui mind elhunytak, úgy hogy a két család ma már mit sem tud egymásról. Talán a sokszázéves nápolyi hercegi kastély falai is leomlottak azóta s a *Vezuv* sem emlékszik a bchó fiatalokra, akik kart-karba öltve bolyongtak szerelmes szívvvel Nápoly lankás utcáin. Százhusz esztendő perült le azóta.

A *Marcsó* család birtokában ma is megvan a hercegi családdal való kapcsolat néhány dokumentuma. Többek között egy nyugta is *III. Napoleon francia császár kézírásával*, amelyben az egyik *Colonna* herceg ezer *Napoleon* D'oros kölcsönét nyugtázza. A kölcsönt azonban már nem térítette meg az utolsó francia császár. A napoleoni idők letűntek...

Ma már csak a hidegen csillogó tőr, néhány daguerreotyp-fotografia és egy olajfestmény a tanuja a százhuszéves romantikus szerelmi történetének. A daguerreotyp is egyre halványul, a festmény is töredezik, néhány év múlva eltűnnek a szemek és finom arcok vonalai. Ezért írótak e sorok, hogy a rohanó idők forgatagában nyommaradjon verebélyi *Marzsó* és herceg stiglianói *Colonna* Jozefa daliás időkben lezajlott szerelmi történetének. (P. T.)

Hogy áll a lei?

Május 11-én fizettek 100 lelért:

Aradon:

2.65 svájci frankot,
7.14 francia frankot,
16.67 szokolt,
2.700 külföldi magyar koronát,
3.500 belföldi magyar koronát,
16.700 márkát,
33.500 osztrák koronát.

Párisban 7.15 frankot

Budapestben 2550-2750 koronát

Bécsben 33000 osztrák koronát

Berlinben 16.900 márkát.

Belgrádban 46.— dinárt

Londonban 1 font 960 lei.

**Aradi énekművész
a bécsi Operában.**

(N. Opre Geni sikere.)

Megemlékezett arról az *Aradi Közlöny*, hogy *Gelinek* Lottenek, a kitűnő aradi énektanárnőnek egyik tanítványa, *N. Opre Geni* nemrégiben a bécsi Staatsoper igazgatói előtt próbaéneklést tartott óriási sikerrel. A bécsi Opera vezetősége akkor azonnal le akarta szerződtetni a művésznőt, aki azonban csak azzal a feltétellel volt hajlandó leszerződni, hogy szeptemberben lesz az első fellépése. Az Opera igazgatósága most ezt a feltételt elfogadta és a szerződést alá is írták, amely szeptembertől kezdődőleg a bécsi állami Operához köti *N. Opre Geni*-t. Már megállapodtak arra nézve is, hogy *N. Opre Geni* első debüjei: a *Carmen* címszerepe, a *Sámson* és *Delila* *Delilája* és a *Prófeta* női főszerepe lesznek. A szerződtetés annál értékesebb, mert a bécsi Opera a világ első operái közé tartozik, amely csak tökéletesen képzett énekeseknek ad módot a zenei legintelligens bécsi közönség előtt való debütálásra.

A löcsei templomégés.

(Több épület elpusztult. — A kár meghaladja a tízmillió leit.)

Megírta az *Aradi Közlöny*, hogy Löcsén leégett a híres *Szent-Jakab* templom tornya. A tűz keletkezésének okáról, valamint a kár nagyságáról a következőket táviratozzák: A tűz este fél hét órakor *Máriássy* Tibor palotájának zárda-utcai részében keletkezett és a nagy szélben a lángnyelvek hamarosan átcsaptak a szomszédos épületekre. A tűz belekapott a híres *Szent Jakab* templom tornyába is, melynek nagyrésze szindellyel volt fődve. Este nyolc órakor a toronytető menydörgésszerű robajjal összeomlott és omladéka a templomtetőre zuhantak. Az égő zsarátmokok és gerendák áttörték a templomtetőt. A nagyarányú tüzet csak a késő éjjeli órákban sikerült lokalizálni. Két ház teljesen leégett, hat háznak pedig a tetőzete lett a lángok martaléka. Az eddigi becslés szerint a kár meghaladja a másfélmillió cseh koronát. Löcsét további veszedelem nem fenyegeti, bár egyes helyeken még mindig izzanak és füstölögnek az omladékok. A tűz keletkezésének okát még nem lehetett megállapítani.

HIREK.

Gyűjtés indul a randal templom javára.

(A tűzvizsgálat eredménye. — Holnap temetik az önteláldozó tűzoltót.)

A radnai tűzvészrel kapcsolatban az a hír terjedt el Aradon, hogy a tűzvész okozása miatt több letartóztatás történt. Telefonon érdeklődtünk Radnán és azt a felvilágosítást kaptuk, hogy letartóztatás egyáltalában nem történt, mert a tűzvizsgálat megállapította, hogy a katasztrófaért senkit sem terhel a felelősség. A tűzvizsgálatot ma délelőtt tartották meg és kiderült, hogy a tűz a konyha felett a tetőzetten ütött ki. A padlásan a kémény nyitott aijtáján át tüzet fogott a felszálló szikráktól egy korhadt gerenda.

A szerencsétlenül járt Schick János tragikus halála óriási részvétet keltett Radnán. A tragikus soroni kötőmestert holnap temetik az ottani lakosság teljes részvéte mellett. A tűzvész által okozott károkat még nem lehetett megállapítani, de hozzávetőleges számítás szerint több, mint egy millió lei.

Az erdélyi társadalom körében különben mozgalom indult meg az elpusztult kolostor helyreállítására. Országsszerte társadalmi gyűjtés indul. Adományokat az *Aradi Közlöny* is továbbit illethet-kes helyre.

— A trónörökös Aradra jön. A város vezetéséhez ma távirati értesítés érkezett, hogy a trónörökös az automobil-versenyyel kapcsolatban június 4-én Aradra érkezik. Ötven automobil indul el Bucuresből és Cluj (Kolozsvár), Oradea-mare (Nagyvárad), Arad, Sibiu (Nagyszeben) érintésével visszatér Bucuresstibe. Előreláthatólag a versenyzők 4-én este érkeznek Aradra és így a trónörökös kíséretével Aradon tölti az éjszakát. A város vezetősége ünnepléses fogadtatásban részesíti az Aradra érkező vendégeket.

— Hol működnek az adóbizottságok? Az aradi adóketőbizottságok holnap, szombaton a következő utcákban, illetőleg tereken fogják folytatni működésüket: a II. a Batory-utcát folytatja, a III. a Cosbuc (Wesselényi)-utcát kezdi meg, az V. a Greceanu (Pérenyi)-utcát, a VI. a Theodor Ciointea (Pölteberg Ernő)-utcát folytatja és a Stroiescu (Teleky)-utcát kezdi meg, a VII. az Alexandru Gavra (Csernovits Péter)-utcát folytatja a 19. számtól fölfelé és ha azt befejezte, áttér a Pestelui (Hal)-térre, a VIII. pedig a Sabinelor (Cserép)- és a Barbu Lautarul utcákban folytatja a munkáját.

— Meculescu főügyész átadta hivatalát. Meculescu Sándor főügyész, az aradi ügyészség vezetőjét, — mint jelentettük — az igazságügy-miniszter a timisoarai (temesvári) főügyészség vezetőjévé nevezte ki. A távozó főügyész ma adta át hivatalát Fikker Károly dr. főügyésznek, aki az új vezető ügyész kinevezéséig látja el a vezetőügyészi teendőket.

— A főpolgármesterné köszönete. Dr. Robu János főpolgármester neje ezúton fejezi ki köszönetét Oppenheimer Rezső és Reisz Sándor sör-gvárosoknak, akik a cserkészünnep alkalmával a sörkórház adományaikkal hozzájárultak.

— Vidéki küldöttség a prefektus előtt. Ma délelőtt egy többtagú küldöttség kereste fel Santana (Ujszentanna) községből Ardelean községi jegyző vezetésével Georgescu János vezérfelügyelőt, városi és vármegyei prefektust. A küldöttség a piactér miatt panaszkodott, amit Komlós (Oszentanna) községnek adtak 1919-ben, holott azt kétszáz év óta használták a Santana (ujszentannaiak.) A tér kettéosztását kérték úgy, hogy az állatvásártér Komlós (Oszentanna), a kirakodó piactér pedig Santana (Ujszentanna) községhez tartozék. Majd az ovódai nevelést panaszolták fel, ahol egy református magyar és egy görögkeleti ovónő oktatja a község lakosságának túlnyomórésze római katolikus német. Kérték, hogy két római katolikus és német nyelvű ovónőt helyezzenek a Santana (ujszentanna) ovódába. Ardelean községi jegyző, a küldöttség szónoka az építőkö-szállítás nehézségeit panaszolta fel, majd a vasúti állomás új vezetőjére panaszkodott és kérte a prefektust, hogy a volt állomásműnök visszahelyezése iránt vesse laiba befojtását. A prefektus írásban kérte a panaszokat, amiket kellő megvizsgálás után intéz el. Az ovónő ügyében a tanfelügyelőséghez utasította a küldöttséget, a volt állomásműnök visszahelyezése ügyében pedig nem tehet semmit, mert azt magasabb állásba léptették elő és csak személyes kívánságára helyezheti vissza a CFR igazgatósága.

— A fürdők lapja. Curierul Băilor címmel illusztrált képes lap indult meg dr. Liviu Campeanu és dr. Emil Teposi szerkesztésében, a lap a romániai fürdők ismertetését tűzte ki céljával. A nyaralási szezon megkezdése előtt sok hasznos tanáccsal szolgálhat az új lap, mely rendszeresen közli a különböző fürdőhelyek felteleteit is.

— Az „idegenek“ birtokvásárlási tilalma. Az aradi nézügyigazgatóság ma rendelet érkezett a nézügyminisztertől, amely szerint a határtól számítódólag 10 kilométeren belül idegenek (strainle) nem szerezhetnek ingatlanokat és az erre vonatkozó szerződések nem szabad elfogadni, láttamozni vagy telekkönyvelni. A rendelet hivatkozik a Monitorul Oficial 1923 április 28-án megjelent 20. számára. A rendelet értelmében tehát annak a területnek, a mely Arad és a román-magyar határ közé esik, a legnagyobb részén nem vásárolhatnak azok ingatlan, akikre az idegen megjelölést alkalmazzák. A rendelet maga után vonja azt is, hogy ezután akik ezen a területen ingatlant szeretnek, amikor szerződéseiket bemutatják az illetékes pénzügyi és telekkönyvi hatóságoknak igazolni kell azt a körülményt is, hogy nem idegenek.

— A pincérek új fizetésmegállapítása. Az aradi törvényszékhez beszerzett döntőbírószak ma tárgyalta a pincérek béremelési követelését. A pincérek a százalékos rendszer visszaállítását kérték, amibe azonban a tulajdonosok nem voltak hajlandók beleegyezni. A döntőbírószak fixfizetéses rendszert állapított meg és a pincérek május hó 1-étől visszamenőleg 50 százalékos fizetésjavítást kapnak.

— A vagonfosztogatók az ügyészségen. Ma átkisérték az ügyészség fogházába Pecican Lázárt és társát, akik 40 ezer lei értékű holmikat loptak el az állomáson átmenő vagonokból.

Sármezey Árpádot meggyilkolták.

Megdöböntő részletek a temesmegyei földbirtokos haláláról.

Soliasem lehet tudni, hogy egy egyszerű fekete keretes gyász-hír mögött mily tragédiák rejtőznek, de bizonyos, hogy minden távozó élet utipodgyászában rejtelmes tragédiákat visz magával. Néhány nappal ezelőtt szintén feketekeretes gyász-hír jelentette az *Aradi Közlöny* hasábjain, hogy szombatsági Sármezey Árpád föld-birtokos március hó 25-én este 8 órakor 60 éves korában váratlanul elhunyt. A halálozás Nova Columbián Paraguayban, (délaméri-kai állam) történt és a gyász-hírrel egy napon külön cikkben is megemlékezett az *Aradi Közlöny* Sármezey Árpád elhunytáról, aki a délaméri-kai kivándorlás önzetlen irányítója volt, az itteni nincstelenek részére földet szerzett odakint, virágzó magyar telepeket létesített Paraguayban és a kivándorlottak vagyonhoz jutván, anyagilag támogatták az itthon-maradottjaikat.

Ma arról értesültünk, hogy szombatsági Sármezey Árpád nem természetes halállal múlt ki. *Meggyilkolták*. Állítólag vele együtt kivándorolt magyarok között kell keresni a gyilkost, aki március 25-én este 8 órakor revolverrel agyonlőtte és kirabolta a 60 éves, de még mindig friss mozgású öreg urat.

Temesmegyében, és Aradon, a hol rokonsága van, nagyon sokan ismerték a tragikus végű földbirtokost, akinek gyászos elhunytáról, kivándorlásának, délaméri-kai életének, majd erőszakos halálának körülményeiről a következő jelentést kaptuk:

Sármezey Árpád másfél évvel ezelőtt megutálva az „európai civilizációt“ — ezek saját szavai voltak — több millió leiert eladta birtokát és Paraguayba költözött, ahol fölcsapott kavéültetvényesnek. 1910-ben járt először Paraguayban, ahol hat hónapig az őserdőben vadászott és nagyértékű muzeális becsü ritkaságokkal tért onnan vissza. Egy mérnökkel, egy Dadányi nevű délvidéki dzsentrivel, meg aztán régi kocsisával, ina sával és több más régi cselédjével költözött Paraguayba. Egy temes-megyei postamesternőt vitt meg magával házvezetőnőnek. A tizenöttagú expedició a múlt év január-

— Fürdőmegnyitás. A Simay-fürdő ujonnan felállított modern vizgyógyosztálya szombaton, május 12-én megnyílik. Szénsav, kén, sósfürdők és vizgyógykezelés. Nyitva reggel fél 7-től 1 óráig férfiaknak, délután 2-től 6-ig nőknek.

— Szerencsétlenség a villamos vezetéknel. Súlyos szerencsétlenség történt tegnap a Str. Gozsdu (Szt. István-utcában.) Ursus Traján 18 éves napszámos egy ház javításánál dolgozott a villamos vezeték közelében. A szerencsétlen fiu nem ismerve a vezeték érintésével járó veszedelmet, megkapázkodott az egyik villamos drótban. Ebben a pillanatban rémes sikoltással hanyatlott le a létráról és ájultan terült el az utca közepére. Az előhívott orvos megállapította, hogy a villamos vezeték összeégette Ursus Traján jobb kezét. A súlyosan sérült fiut a vármegyei kórházba szállították, ahol valószínűleg le kell amputálni összeégett karját.

Jában utazott Délamerikába, természetesen mindannyian Sármezey Árpád költségén. A magyar birtokos Paraguayban azon a vidéken vett magának birtokot, ahol a német telepeseknek is voltak kavéültetvényei. Alig értek azonban ki, a régi emberek, akik a tetemes költséggel adósai maradtak, egyre-másra hagyták ott a magyar ültetvényest.

Az ültetvényes telepen lakóház még nem volt és Sármezey a munkásokkal együtt sátrakban lakott. Ez év március huszonötödikén este nyolc órakor olajlámpás mellett olvasott, mikor két férfi jelent meg a sátor előtt és két lövéssel agyonlőtték Sármezeyt. A házvezetőnő, aki szintén a sátorban tartózkodott, ijedten menekült a sötét éjszakába. A támadók utána is lőttek, de a golyók nem találtak. Mikor két óra múlva az asszony a segítségül hívott szomszéd német ültetvényesekkel visszatért, csak Sármezey kifosztott holttestét találták a sátorban. A támadók ugyanis mindent elraboltak.

Sármezey iratai között azután a nyomozó hatóságok egy névtelen levelet találtak, amelyet a gyanu szerint az a barátja írt, akif Sármezey mintegy százezer leies áldozattal vitt ki Délamerikába és aki elsőnk hagyta ott. Ezt a gyanút több más körülmény is megerősíti. Ha nem is ez a férfi ölte meg, a föltevés szerint a gyilkos csak valamelyik magyar adósa volt. Fegyvert csupán az európai-aknak szabad viselni Paraguayban és Sármezey Árpád minden adósának volt is fegyvere.

Sármezey özvegy ember volt, két gyermeke van, akik közül egyik Irma nevű leánya egy budapesti katonatiszt *Benedek Géza* huszárkapitány felesége, másik pedig *Sármezey Antal* mérnök Aradon. Dr. *Korányi Barna* aradi orvos felesége és annak itt lakó leánya, *Sármezey* leányok és nagybátyjukat gyászolják az elhunytban. A hozzátartozók egy levélből értesültek most atyjuk tragikus haláláról és azonnal megtették minden intézkedést, hogy egy részt a gyilkosokat a paraguayi hatóságok megfelelő módon üldözék, másrészt pedig, hogy a mil-lióstértékű kavéültetvényre való birtokjoguk elismertessék.

— Lócsozni és tisztítani a járdákat. A polgármesteri hivatal felhívja a város közönségét a járdák tisztántartására és locsolására. A városi szabályrendelet értelmében a lakosok kötelesek házaik előtt minden reggel felseperni és naponta háromszor a járdát lócsozni. Aki a városi szabályrendeletet nem tartja be, első ízben 250 leig terjedő pénzbünyetében részesül.

— Felhívás. Felhívjuk a vad-evezősöket, hogy tagdíjukat vasárnap, 13-án este hat óráig a pavillonban feltétlenül fizessék be, mert ellenkező esetben helyüket mással töl-tjük b. Vezetőség.

— Tízéves találkozó. Felkérem mindazon volt iskolatársaimat, akik 1912-13. évben Lipován (Lippán) felsőkereskedelmi iskolai érettségítettek, hogy f. é. május hó 27-én Lipován (Lippán) a 10 évi találkozóra jelenjenek meg. Elnök.

— Olo-gummi használata feltétlen biztonságot nyújt.

szökésre a kis gimnázistát, aki egyik társával elhatározta, hogy a tengeren túlra vándorol. De csak Timisoaráig...

Rablóvilág

Bucuresti. Tegnap este kilenc órakor álruhás és álarcos rablók-ból álló banda jelent meg 'Mariam' tüzér százados lakásán és a lakásban egyedül tartózkodó Marlan-nét revolverrel arra kényszerítették, hogy nyissa ki a Wertheim szekrényt. A kasszából 250.000 leu készpénz és félmillió értékű ékszert vettek ki azután megfenyegetve az asszonyt eltávoztak. A...

Sport.

Budapesti eredmények.

(Országos atletikai viadal. — 'A magyar kupa elődöntője.)

Budapestről táviratozzák: 'A Magyar Atletikai Club' a Margit-szigeten országos atletikai viadalt rendezett, amelyen Somfay (Mac) a négyszázméteres gátfutás előverenyében mint előnyadó kontinentális viszonylatban is elsőrangú országos rekordot állított fel. Az eredmények a következők: Százméteres junior síkfutásban első Boross (Mac) 11.8 mp. Magasugrás (junior) első Muskát (Mtk) 166 cm. Háromszázméteres II. osztályú síkfutásban első Benédék János (Mac) 37.15 mp. Négyszázméteres junior síkfutásban első Püspöki (Mac) 53.19 mp. Sulydobásban első Petrasovszky (Mac) három méter előnyvel 13.67 m. Az 1500 méteres junior síkfutásban első Zoltány (Mac) 4 perc 21 mp. Junior diszkoszdobásban első Benče (Mac) 32.5 m. Négyszázméteres gátfutásban első Somfay (Mac) 56.17 mp., országos rekord. A junior rudugrásban első Karlovics (Mac) 3.30 m. A háromszázméteres síkfutásban első Kaposi (Mac) 9 perc. A junior gerelyvetésben első Kovács (Bac) 38.55 m. A nyolcszáz méteres síkfutásban első Szabó (Ftc) 1.59 perc. Az olimpiai junior stafétában első a Mac csapata 3 perc 49.12 mp. alatt.

Budapestről táviratozzák: 'A tegnapi football-sport középnapjában a magyar kupa elődöntője állott. Három másodosztályú bajnoki mérkőzés volt. A magyar kupa elődöntőjében összekérültek a Törekvés és a Kecskeméti 'Atletikai Club' csapatai. A tegnapi elődöntő huszezer főnyi közönség előtt a Hungária-úti pályán folyt le. A titkos favorit a kecskeméti csapat volt. Az idegen pályához nem szokott vidéki csapat azonban 4:0 arányban vereséget szenvedett a kitünő formában levő Törekvéstől. A magyar kupa döntőjébe a Törekvés került, amelynek csapata az Uteval fog játszani. Az Mtk. a Wiener Sportklubbal mérkőzött Bécsben. Az eredmény 2:2 eldöntetlen féldő után 3:2 az Mtk javára.

AAC—Kadima 2:1 (1:1.) Barátságos mérkőzés. Bár az AAC. csapata az átgazolában lévő játékosokkal megerősítve vette fel a küzdelmet, csak igen nehezen tudta legyőzni a Kadima szép játékos nyújtó csapatát. A mérkőzés nem volt fair és időközönként négy játékos sérült meg. A féldőben változatos volt a játék, az AAC. csatárai lőttek többet kapura. A Kadima szerezte meg a vezetést Kormos AAC. kapus hibájából, aki Bartófi neki dobott tuch dobását elejtette és a rástartoló Deutsch a labdát goalba további-

(Temesvári) jutottak, ahol letartóztatták őket és Aradra szállítva, átadták szüleiknek.

(Fegyveres rablóbandák garázdálkodásai.)

rendőrség széleskörű intézkedéseket tett a tettesek kézrekerítésére. **Bucuresti.** A CFR. vezérigazgatóségához jelentés érkezett, hogy a brailai állomást napok óta egy rablóbanda nyugtalanítja. A fegyveres rablók mindennap megjelennek az állomáson és a személyzet személtárára dézsmálják meg a vagonokat. A CFR. vezérigazgatósága katonaság kiküldését kérte.

Rövid idő múlva Kondor lövése megszerezte a kiegyenlítő goalt. A második féldőben az AAC. nagy fölénybe kerül, de a tömörülő Kadima játékosok miatt csak nehezen sikerült Gencsy szabadrugásából a győzelmet megszereznie. Stern Kadima játékost Bischoff bíró kiállította. Az AAC. csapatából a fedezet-sor, továbbá Romváry és Abay, a Kadimából Weisz, Stern, Halle, Förster és a kapus vált ki. AAC, II. —Viktória 4:2 (3:0)

AMTE—AAC. old-boys bajnoki football-mérkőzés szombaton délután 6 órakor az AAC. Strada Theodor Serb (Török Gábor-utcai) sporttelepén.

Irodalom, művészet

Kuba gyöngye.

(Operett-féle bemutató a városi színházban.)

Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Engedje meg, hogy a kritikus helyett egyszer a közönség köréből hangozzék el vélemény a tegnapi operett-bemutatóról. Mindjárt azzal kezdem, hogy nem értem az igazgatóságot, hogy mi értelme volt ezt az operettet előadni? Nem értették ezt meg a szereplők sem. És hogy a darabban Selmeczy (Leopold) és Bányász (Aurél) szerepeikben részt selypitették, részint dadogtak, a közönség őket sem értette. Így a kölcsönös meg nem értés hiányában hiábavaló volt Balogh Böske (Rolla) minden igyekezete, hogy Bányással ejtett szédületes táncaival a darabot megmentse. A végén ezt ő is belátta és kedvét veszve, nem táncolt többé. A bemutató, amelyet a közönség részint ott hagyott, részint az álommal küzdve, önfeláldozóan végig szenvedett, megbukott. A darab többi szereplői közül Olasz (Konstantin) nem neki való szerepében éppen olyan rosszul érezhette magát, mint a közönség, amely Tibor Lőri (Beatrice) Vannay Lonci (Consuelle) és Faludy (Amadeo) pongyolaszerűen kidolgozott játékával nem volt megelégedve, míg Gömőry Emma (Noa) mint de taktív egészséges humorával derűt kelletett. Gellért karmester a rossz darabhoz nem méltó jó munkát végzett. Izléstelen volt, a mikor Gömőry Emmát — amint ezt már circusban láttuk — halottként egy talicskában kiviszik a színpadról. Ezzel a színfláz komolyságot aláássák, a darabot pedig megbuktatták. Megköszönve Szerkesztő Ur előzékenységét, hogy őszinte kritikának helyet adott, maradok a szerzőkkel hasonlóan az ismeretlenség homályában: **Egy premliér látogató.**

* **A színház heti műsora.** Szombat: Cuba gyöngye. C. bérlet. Vasár-

nap d. u.: Bajadér. Este Faluroszsa. A. bérlet. Hétfő: Váloperes hölgy. B. bérlet. Kedd: Kis király. C. bérlet. Tompa Béla felléptével. Szerda: Kék mazur. A. bérlet. Tompa Béla felléptével. Csütörtök: Csinybáró. Barics Gyula vendégfelléptével. B. bérlet. Péntek: a Nyári Szinkör megnyitása: Felső hadnagya, operettbemutató.

'A színházi iroda közleményei:

* **Kacagó nézőtér** gyönyörködik esténként a szellemes, vig librettóju melódikus muzsikájú operett-újdon-ságban: a Cuba gyöngyében. Az aradi színház Bécsből importálta ezt a darabot, mely még ma este kerül színre. A darab második felvonásában Balogh Böske és Bányász István csodálatos táncszámokat mutatnak be.

* **Vasárnap délután** Kálmán Imre nagy sikert aratott operettje: a Bajadér kerül színre Horváth Micivel és Tompa Bélával a főszerepekben.

* **A váloperes hölgy,** Vajda Ernő szellemes vigjátéka hétfő este kerül színre az aradi városi színházban. A múlt héten került a darab Aradon bemutatásra és négy estén át zsufolt nézőtér élvezte A váloperes hölgy szellemes párbeszédeit, ragyogó helyzetkomikumait és azt a precíz előadást, melyben a színház kiharozta a darabot. A vigjáték vezetéserepeit Gergely Gizi, Mészáros Béla és Jávor Alfréd játsszák.

* **Vasárnap este** a Faluroszsa című népszínmű kerül színre. A címszerepet a betegségéből felépült Barics Gyula játssza.

* **Tompa Béla,** az aradi színház új, kedvelt művésze a jövő héten két legkedvesebb szerepében mutatkozik be az aradi közönségnek. Első alkalommal játsza itt kedden este a Kis király címszerepét és szerdán este a Kék mazur Olinszky grófját. Tompa Béla fellépte elé nagy érdeklődéssel tekint a közönség.

* **A Nyári Szinkört** pénteken este ünnepélyes keretek között nyitja meg a színház igazgatósága. A szinkör első estéjén aradi szerzők darabja, a Felső hadnagya című operett kerül bemutatásra.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi valutaárak. (Május 11.) Francia frank 14.10, svájci frank 38, dollár 209, dinár 2, szokol 6 márnka 70, lira 10, angol font 960, magyar korona 0.03.50, osztrák korona 0.0030. **Kifizetések:** Budapest külföldi 27, belföldi 35, Bécs 335, Berlin 0.0060, Prága 6.26, Zürich 37.80, Milano 10.25, Belgrad 2.15, London 970, Páris 14, Newyork 209.

Bucuresti tőzsdezárlat. (Május 11.) **Kifizetések:** Páris 13.76, Berlin 0.0069, London 961, Newyork 208.50, Milano 10.15, Zürich 37.70, Bécs 0.002985, Prága 6.25, Budapest 0.0420. **Valuták:** Napoleon 795, márka 0.0080, leva 1.53, török lira 1.30, angol font 973, francia frank 14.05, svájci frank 37.50, lira 10.05, drachma 2.65, dinár 2.05, dollár 209, lengyel márka 0.005250, osztrák korona 0.0029.25, magyar korona 0.0390, szokol 6.12.

Zürichi nyitás. (Május 11.) Berlin 0.0150, Newyork 556.75, London 2565.50, Páris 36.70, Milano 26.50, Prága 16.520, Budapest 0.10.50, Belgrad 5.8250, Varsó

— **Harminc méhecske** táncol majd Rózsakirálynő mulattatására a Nővédelmi Hivatal vasárnapi mesedélutánján. E regeken kívül még számos tánc, továbbá kacagtató szín-darab és monológ szerepel a műsoron, a gyermekművész, Vásárhelyi Gyurka zongoraszáma, Zinner Boriska éneke és Strasser Ada mesemondása pedig nem mindennapi élvezetet fognak nyújtani a közönségnek. Az előadás d. u. 5 órakor kezdődik a Kulturpalotában. Jegyek kaphatók Scherhágánál, vasárnap a pénztárnál 25, 20, 15, 10 és 5 leies árkban.

— **Haladás** előadás ma délután 6 órakor a Kulturpalota nagytermében.

— **A világhírű „Oseta”** hírsnyák minden színben Kell és Krausz cégnél.

— **Elveszett.** A Strada Consistoriului (Batthyány), Alexandri (Salacz) és Gen. Grigorescu (Tabajdy) utcák között a délelőtt folyamán egy női ezüst ridikül elveszett. A becsületes megtalálója Str. Gen. Dragalina (Apponyi Albert-körut) 4. szám alatt az I. emeleten adja át, ahol illő jutalmat nyer.

Max Linder, a világhírű filmkomikus az Urániában. Légy a feleségem a címe annak az ötfevonásos komédiának, amely — a főszerepben Max Linderrel — pénteken került bemutatásra az Urániában. Max szerelmes unokahugába, Marybe, de a nagynéni másnak szánta a leányt s Maxot kitessekedli. Mary közli Max-al, hogy nagynéni zenetanárt akar fogadni számára; Max fogja magát, bemutatkozik mint zongoratanár, de a nagynéni felismeri és kidobja őt. Még sok-sok nagyszerű kacagtatóan és ötletesen humoros kalandnak lesz hőse Max, aki végül is elnyeri Mary kezét. A filmkomédia hétfőig látható az Urániában.

— **Betörők a vasúti áruraktárban.** Az aradi vasútállomás áruraktárban tegnap éjszaka betörők jártak. A vakmerő emberek álkulccsal behatoltak a raktárhelyiségbe és nagyértékű árut összeszedve, megszöktek. A rendőrségi nyomozás valószínűnek tartja, hogy a betörést a helyzettel ismerősök követték el. A tettesek kézrekerítésére a rendőrség megindította a nyomozást.

Jocelyn, szerelmi regény a francia forradalom idejéből. Ezt a címet viseli az a kiválóan érdekes filmjatek, amely most kerül színre az Apollóban. Lamartine jóbarátja Jocelynnak, aki halálos ágyán átadja neki naplóját, amelyből egy tragikus élet sugárzik elő. Haldoklásában éppen Jocelyn plébános adja meg a vigasztalást neki s megtudja, hogy a leány, bár elszakadt Jocelyntől, csak őt szereti s utolsó sóhaja is hozzá száll. . . A szép film még szombaton és vasárnap marad az Apolló műsorán.

— **Megszökött egy iskolakerülő.** F. H. aradi kereskedő a napokban bejelentette a rendőrségnek, hogy 12 éves gimnázista fia eltűnt. A gyermek heteken keresztül nem járt iskolába és erről értesítették szüleit. A büntetéstől való félelem bírta rá a

Palma
Kaucsuktalp és kaucsuksarok
tartósabb a legjobb bőrnél!

0.011250, Bécs 0.0078, bélyegzett 0.0078.

Zürichi zárlat. (Május 11.) Berlin 0.0142, Amsterdam 217.50, New York 557.50, London 2567, Páris 36.70, Milano 26.79, Prága 16.53, Budapest 0.10.50, Varsó 0.0118, Bécs 0.00781250.

Budapesti devizaközpont jegyzései. (Május 11.) Napoleon 19000 Amsterdam 2043—2103, Belgrád 55—57, Berlin 0.14.50—16.50, márká 0.15.50—17.50, *Bucuresti-lei* 25.50—27.50, London 24130—24730, angol font 24150—24750, Milano 250—260, lira 255—265, New York 5245—5395, dollár 5265—5415, Páris 345—355, francia frank 350—360, Prága-szokol 155.50—161.50, Varsó-lengyel márká 0.12.20—12.40, Bécs-osztrák korona 0.7.40—7.70, Zürich-svájci frank 950-980.

Bank-közgyűlés. Az Aradi Központi Takarékpénztár tegnap délután tartotta kisjolsvai Szabó Zoltán elnöke alatt rendes évi közgyűlését. Az igazgatóság jelentése szerint az intézet részvényenként netto hat lejt fizet. Elhatározták, hogy a takarékpénztár hárommillió lei alaptőkéjét hatmillióra emelik és a tőkeemelés keresztülvitelével, valamint az időpont kitűzésével a részvényesek az igazgatóságot bízták meg. A közgyűlés az intézet vezérigazgatóját, Deutsch Károlyt az üresedésben levő igazgatósági helyre beválasztotta.

A hetipiac. A pénteki hetipiacon a kereslet élénk volt. Az árak szilárdak voltak és a következőképen alakultak: A gabonapiacon: a buza 410—430, kukorica 310—320, árpa 360—380, rozs 320—340, zab 370—390, korpa 210—230 lei volt métermázsánként. Az élőállatpiacon a marha 8—10, a borjú 14—16, a sertés 26—30 lei volt kilogrammonként élősúlyban.

Kedvezmény a mintavásárra utazóknak. A román közlekedésügyi miniszterium a bucaresti magyar követség közbenjárására 50 százalékos jegykedvezményt engedélyezett a román vasutakon a budapesti mintavásárról visszatérők számára. A vásár látogatóinak Budapesten a vásár igazgatóságánál le kell bélyegeztetniük vásári igazolványaikat és visszajövet ennek felmutatása mellett a román vasutakon 50 százalékos kedvezményt élveznek.

KAROLY JOZSEF

A szerkesztésért:

felel.

Cenzurát:

IOAN NICHIN.

100 Waggon

apró készén azonnali szállításra olcsó árban kapható.

FERENCZI A. Timisoara, Bonác-u. 14. 13119

NYILTTER.

Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

Figyelmeztetés.

Fénykép kiállítás címén egy ügynök házal Aradon s megrendeléseket vesz föl. Kötelességemnek tartom t. megrendelő közönséget fölvilágosítani, hogy én nem adtam senkinek megbízást megrendelések gyűjtésére, mert ezt nem tartom műtermem jóhírével összeegyeztetőnek. A közel jövőben művészi gyermek és portait képeimről nagyobb szabású tárlatot rendezek, ahol a fotográfia legújabb kiviteleit fogom Arad közönségének bemutatni; anélkül azonban, hogy a kiállítottak képeiért bármily összeget fölvennék.

Kiváló tisztelettel: 2624

Nagy Géza fényképész.

3 szobás

modern lakást

keresek a belvárosban.

Ajánlatot „Sürgős” jelígyére Central hirdetőbe kéretnek. 18837

Glück Károly

és Testvérek-fele
huscsarnok

sürgősen eladó.

Megnyilt!

a „Marilla”

nagy nyári terrasz **Str. Miner-vei (Ilona-u.) 19.** gyönyörűen befásított nyári mulató. Mindennap frissen csapolt Drecher sör 1 pohár 4 Lei. Mokrakai bórók 1 liter 16.— Lei. Kitűnő konyha, minden este a hírneves Kenta János zene-kara muzsikál. Szives pártfogást kér

Swartz Andor,

vendéglős. 1328

Olcsón eladó

Str. Teodor Serb (Török Gábor-utca) volt 4 számú elfoglalt ház kerttel, valamint több vasut közlelésben levő házak. Bővebbet Wallinger Irodában. 13282

Keresünk

használt, de jó állapotban levő **szivógáz-motort** 40—80 HP., esztergapatót 1500 mm. osztergavolságig, Schapinget és furógépeket. —: Ajánlatokat: „NAGYPAR” jelígyére a kiadóhivatal továbbít. 2616

Uj acél görredőnyök, Nap ellenzőgépek és Boltajtó rolók

Ugyanott lakatos inasok fizetéssel felvétetnek. **Weisz Jenő lakatosmester,** Arad, Bul. Reg. Maria No. 9—23. 13887

Bérekocsisok részére rendőrség által előírt uniformisok

megrendelhetők: **Stern Testvéreknél,** Str. Mejlana (Fórray-utca) 2. 13251

Figyelem!

A Str. Rahovei (Mihály-utca) 80. régi számú nagy gyümölcsös kertés elfoglalható ház folyó hó 13-án vasárnap délután 3 órakor a helyszínen megtartandó önkéntes árverésen a legtöbbet ígérőnek el fog adatni. Részletes feltételek Wallinger irodában tudhatók meg.

Motorcsónak
10 személyes
24 HP. Danubius gyártmány.
Mérnöki műszerek:
18 db. különféle, abszolút komplett. Minden teljesen jó karban.
Cím: **Polereczky B.**
Timisoara, II., Piața Traian 3/II.
Telefon 19—52. 13657

Tisztviselők, iparosok bevásárlási helye:

Muzsai József férfi-, flu- és gyermekruha-telepe, városi színház főbejárattal szemben. 2631

Férfi öltöny gyapju kelméből	Lei 980.—
Fü öltöny gyapju kelméből	Lei 820.—
Férfi öltöny la angol szövethől	Lei 1250.—
Fü öltöny la angol szövethől	Lei 980.—
Férfi öltöny la kangarn kelméből	Lei 1900.—
Férfi Raglán gyapju kelméből	Lei 1050.—
Fü Raglán gyapju kelméből	Lei 920.—
Vászón öltöny valódi lenvászónból minden színben	Lei 1150.—
Porköppeny minden számban	Lei 350.—
Gummi köppeny la minőség	Lei 850.—
Gyermek vászón costum	Lei 850.—

Bőr kabát különlegességek, angol és német gyártmányu szövetek.

Fornérgyár és Keményfatermelő R.-T., Arad,

Plata Plevnei (Arpad-tér) 2. Legolcsóbb és legjobb fornérbeszerzési forrás. Vásárol állandóan: Jávör, hárs, kóris, eseresznye, gyertyán és diófárónköket.

A sifilis legújabb kezelési módja

a bismuth alapon készített
„TREPOLLAL”

Bevezették a párisi Pasteur-intézet orvosai Szazeyac és Levaditi. A párisi közegészségügyi tanács által elfogadva. A román egészségügyi vezérigazgatóság által jóváhagyva. A kezelés csak néhány izom közé való fecskendezésből áll. Nem fájdalmas, mérgezésmentes, nem hagynak maguk után stomatitist és teljesen veszélymentesek. A „TREPOLLAL” való kezelés után visszaesés kizárva. Főképviselek egy Nagyrománia részére:

„Oficiul economie al Romaniei” S. A.

BUCUREȘTI, Bvdul Domniței No. 12. Telefon 9187.

Kapható a nagyobb gyógyszerárakban és drogueriákban.

V. Missir Fii & Co. S. A.

Mélyen leszállított árak az összes raktáron levő áruknál.

Apró hirdetések.**Alkalmazás.**

KISZOLGALO LEANY a papírsmakából felvétetik. Cím a kiadóban. 1894

BOTOSISPANT némi gyakorlaton azonnal belépésre keresek. Cím Wallinger hirdetőjében. 13249

SZAKKÉPZÉST nő vezető-molnár állást keres. Szives meghívásokat kér: Juhász Béla, Főnlak. 2625

RÖVIDÁRU szakmából egy segéd alkalmazást nyer. Cím a kiadóhivatalban. 2622

FÜSZERKERESKEDŐ segéd, kiszolgált katoa, állást keres. Beszél románul, magyarul, németül. Bandur Gyula, Síldia (Jud. Arad). 2620

FIATAL házmasterpár felvétetik, férfi házi teendőket köteles elősegíteni külön díjazásért. Cím: Klein pékség, Strada Bucur (Eötvös-utca). 18836

SZAKÁCSNŐ uri házakhoz ajánlkozik. Cím a kiadóhivatalban. 13120

INTELLIGENS urinő németül tud, házevezetőnői, társalkodónői, vagy anyahelyettesi állást vállal. Cím Kelet hírlapiroda. 13120

JÓRAVALÓ, gyermektelen házaspár házmesternek azonnal felvétetik. Cím Wallinger hirdetőjében. 13250

JÓRAVALÓ mindenek, vagy bejárónő 16 fizetéssel azonnal felvétetik. Cím Wallinger hirdetőjében. 13250

TISZTESSÉGES mindenek szobaleány május 15-ére kerestetik. Cím: Wallinger hirdetőjében. 13250

MINDENFÉLE kézimunkát külső munkára kiadunk, valamint varróleányokat felvesszünk. Himzőnők mintával jelentkezzenek Löw és Bakács, Str. Brătianu (Weitzer-utca) 11. 13249

EGY jobb családból való fiút fizetéssel tanulónak felvesszünk. Szántó és Komlósi férfi ruha-üzlet. 13120

KÜLSŐ munkára varrónőket és bejáró varróleányokat és egy vasalónőt felvesszünk. Stern Testvérek, Str. Metianu (Forray-utca) 2. 13251

Lakás.

HÁROMSZOBÁS lakást keresek belvárosban. Magas házban. Dr. Dohány, Str. Chendi 1-3. (Kölcsey-utca) 6. 13120

BUTOROZOTT szobát esetleg ellátással keresek. Bővebbet Kelet hírlapiroda. 13120

KICSIBÉRNEM egyszoba konyha. belvárosi lakásomat kétszobás lakással. Bővebbet „Uranus”, főpostával szemben. 13028

Vétel és eladás.

SCHESLON-terítő, fagyalt-gép, férfi kar szijjas aranyóra, férfi ruha, nyári paplan csipke függöny, ékszer, étkező és kávés szervizek, szőnyegek, antik dolgok, dísztárgyak, fekete selyem ruha, ujszított kelezte, stb. eladó. Str. Consistorii 12. (Batthyány-utca) 23. 1. emelet, fobb. 1000

EGY kettőkarikás tüzhely, egy fürdőkád és egy 5-10 kg-os asztali mérleg jókarban levők megvételre kerestetnek. Cím a kiadóban. 2623

FÜSZERÜZLET BERENDEZÉS komplett eladó. Str. Coșbuc (Wesselényi-utca) 13-48. 2619

IRÓASZTAL egyszerű, papírprés, nagy falitűkór, 2 m² kirakati üvegtábla eladó. Str. Coșbuc (Wesselényi-utca) 13-48. 2618

EMAILIROZOTT, jókarban levő gyermekocska eladó. Cím Wallinger hirdetőjében. 13250

KÉT légszokrény, nyári paplan, perzsás ebédli szőnyeg, modern ebédli, háló és uriszoba Comissióban, Bulav. Regina Maria (Andrássy-ter) 21. 2593

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szmirnászőnyegeket, egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Eliz-palota.) 11895

URISZOBÁ vadonatúj eladó. Salon Artistique Fischer Eliz-palota. 13576

KITUNÓ ÜZLETI KÖNYVEK, IRODAI CIKKEK és olcsó hangjegyek, 100,000 kötetes kölcsönkönyvtár Kerpelnél. Telefon 385. 13625

CONVOCARE.

BANCA INDUSTRIALA și POPULARA din ARAD invită cu onoare pe Actionarii săi la a

53-a adunare generală

care va avea loc în ziua de 27. Maiu anul 1923. orele 10 a. m. în Sala de Sedinte a Banței. Arad, la 12. Maiu 1923.

Carol Szalay, m. p.
Președinte-Director.

OBIECTE :

1. Candidarea a doi actionari pentru autentificarea procesului verbal al Adunării Generale.

2. Raportul Direcțiunei și al Comitetului de Supraveghere, expunerea Dării de seamă al anului 1922. statorirea bilanțului, precum și împărțirea profitului net și de-retarea absolutoriilor.

3. Modificarea a 2 §, 6 §, 7 §, 9 §, 14 §, 15 §, 16 §, 17 §, 18 §, 25 §, 26 §, 31 §, 36 §, 37 §, 38 §, 43 §, 44 §, 46 §, 47 §, 60 §, 62 §, 63 §, 65 §, 67 §, 69 §, 72 §, 79 §, 80 §, 81 §, 85 §, 87 §, 88 §, 90 §, 91 §, 93 §, 95 §, 96 §, 97 §, 98 §, 99 §, 104 §, 105 §, 106 §, 107 §, 108 §, 109 §, 110 §, 111 §, 112 §, 113 §, 114 §, 115 §, 116 §, 117 §, 118 §, 119 §, 120 §, 121 §, 122 §, 123 §, 124 §, 125 §, 126 §, 127 §, 128 §, 129 §, 130 §, 131 §, 132 §, 133 §, 134 §, 136 §, 137 §, 139 §, 142 §, 144 §, 150 §, 154 §, și 163 § statutelor.

4. Alegerea două membri în Direcțiune pe doi ani.

5. Alegerea unui membru în Comitetul de Suprav. 2 ani.

6. Alegerea unui membru în Comis. Direcțiunei pe 2 ani.

7. Eventuale propuneri.

Acei Domni Actionari, cari doresc a participa și cu drept de vot la Adunarea Generală, sunt rugați, ca în sensul art. 69. al Statutelor a depune la Cassiera Centrală a Banței — contra adeverințe — toate actiile până la 26. Maiu a. c. iar în baza art. 68. al Statutelor se consideră ca persoana cu drept de vot acela, careia acție a fost trecută în Registrul de Acții a Banței pe numele său propriu cel puțin cu trei luni înainte de ziua Adunării Generale.

ELADÓ 100 literes, egészen új pálinka-főző üst. Cím Wallinger hirdetőjében. 13250

ÜZLETI ÁLLVÁNY, 5 méter hosszú, fűvezszokrényekkel és tőkoraítóval, fiókkal eladó. Cím Stern Lipót, Strada Matei Corvin (Hunyady-utca) 1. 2630

TENNISZHÁLÓ egészen új olcsón eladó. Cím Wallinger hirdetőjében. 13250

PIANINO, zongora, harmonium, íróasztal, üzleti üvegszokrény, fiókos pult, kis mászó-prés eladó. Str. Eminescu 28. 2628

M E G H I V Á S.

AZ ARADI IPAR ÉS NÉP-BANK tisztelt részvényesait 1923. évi május 27-én délelőtt 10 órakor az intézet tanácstermében tartandó

53-ik rendes évi közgyűlésre ezennel tisztelettel meghívom
Arad, 1923. május 12.

Szalay Károly, s. k.
elnök-igazgató.

TÁRGYSOROZAT:

1. Közgyűlési jegyzőkönyv hi-teleseítésére két részvényes kijelölése.

2. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése, az 1922. évi zárszámadások előterjesztése, a mérleg megállapítása, valamint a tiszta nyereség felosztása és a felmentvények megadása iránti határozathozatal.

3. Az alapszabályok 2 §, 6 §, 7 §, 9 §, 14 §, 15 §, 16 §, 17 §, 18 §, 25 §, 26 §, 31 §, 36 §, 37 §, 38 §, 43 §, 44 §, 46 §, 47 §, 60 §, 62 §, 63 §, 65 §, 67 §, 69 §, 72 §, 79 §, 80 §, 81 §, 85 §, 87 §, 88 §, 90 §, 91 §, 93 §, 95 §, 96 §, 97 §, 98 §, 99 §, 104 §, 105 §, 106 §, 107 §, 108 §, 109 §, 110 §, 111 §, 112 §, 113 §, 114 §, 115 §, 116 §, 117 §, 118 §, 119 §, 120 §, 121 §, 122 §, 123 §, 124 §, 125 §, 126 §, 127 §, 128 §, 129 §, 130 §, 131 §, 132 §, 133 §, 134 §, 136 §, 137 §, 139 §, 142 §, 144 §, 150 §, 154 §, és 163 §-inak módosítása.

4. Két igazgatósági tag megválasztása 2 évre.

5. Egy felügyelő-bizottsági tag megválasztása 2 évre.

6. Egy igazgató választmányi tag megválasztása 2 évre.

7. Esetleges indítványok.

Azon t. részvényesek, akik a közgyűlésen résztvevni s szavazatukat érvényesíteni óhajtják, felkéretnek, hogy az alapszabályok 69. §-a értelmében részvényeiket folyó évi május hó 26-ig az intézet főpénztáránál elismervény ellenében letenni sziveskedjenek. Az alapszabályok 68. §-a értelmében szavazatképes részvényesnek csak az tekinthető, kinek részvénye a közgyűlés megkezdése előtt legalább 3 hóval az intézeti részvénykönyvben saját nevére beiktatva van. 2629

STRAFKOCSI federes egy lóra, szeeska-vágó kézi és erőhajtásra, tárcsás darálmalom, komplett körfűrés eladó. Str. Coșbuc (Wesselényi-utca) 13-48. 2617

NÉGY JARATU malomberendezés és egy excenterprés eladó. „Uranus”, főpostával szemben. 13027

A NAGY KERESLETRE VALÓ TEKINTETTEL sürgősen keresünk antik butorokat, perzsa szőnyegeket, festményeket, műtárgyakat, régi üveg és porcelán tárgyakat, japán vázákat és ezüst étvös munkákat. Vidéki meghívásra kiutazunk. Szépművészeti Szalon, Ortutay-palota. 13573

SZÖVETEK, mosók, vásznak, női kalapok olcsón, Posch divatüzletben Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) kaphatók. 1900

Inatlan.

STR. SAVĂ RAICU 114. (volt György-utca 86.) számú villaszerű modern, adómentes magánház elfoglalható lakással, nagy gyümölcsös kerttel eladó. 2593

SÉGA Czuczor-utca) 33. számú magán sarokház elfoglalható lakással eladó. Firtekzni ugyanott. 13117

AZONNAL BEKÖLTÖZHETŐ 8 szobás, fürdőszobás magánház nagy gyümölcsös kerttel eladó. Cím a kiadóban. 2628

ARAD határában 2 hold lucerna kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2621

EGYSZOBÁS sarok magánház eladó. Friedrich István, Mureșului (Zsigmondháza) 44. sz. 2627

STRADA DOAMNA PURGLY-utcaban kisebb bérház 520 öles telekkel, fetelek engedélyvel. Átvehető egyszobás lakással 170.000 Leierért eladó. Uranus, főpostával szemben. 13027

Ellátás.

HÁROM uriember ebéd-vacsora kosztot kaphat gricsaládnál. Cím Wallinger hirdetőjében. 13251

Különféle.

EZERJÓFÓ gyomorélixir, pártlan hatású szer gyomor és bélbántalmak, étvágytalanság, hányinger, felfuvaltság, emésztési zavaroknál. Dr. Földes gyógy szertár Aradon. 10831

ÜZLETTÁRS kerestetik 200.000 Lei tőkével, egy jóforgalmu helyen levő üzlethez. Ajánlatokat „Üzleltárs” címen Wallinger hirdetője továbbít. 13250

BETÁRSULNÁNK 100.000 Lei készpénzzel reális vállalatba. Részletes ajánlatokat Wallinger hirdetőjébe „Rentabilis” jellegre. 13250

Korányinál (Bohus palota)

naponta a legelőnyösebben kapható: 13836

Friss felvágottak, főtt sonka, tea vaj, lipantai turó, sajtok,

összes fűszer és csemege különlegességek, cukorkák, likörök stb. Este 9 óráig nyitva.

Kőszenet Koksztot

prompt szállít üzemek, téglagyárak és szénnagykereskedők részére

FERROCARBON

szénkereskedelmi társaság, szénbányák kizárólagos képviselői

Centrala: Timisioara.

Expositura: Petroseni.

Agrárpalota. Telefon 9.

18656

Telefon 41.